

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ “МОБІЛЬНІ ЕНЕРГЕТИЧНІ ЗАСОБИ” ТАВРІЙСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРОТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Первинно назва кафедри “Мобільні енергетичні засоби” зазначалась, як кафедра “Трактори і автомобілі”, що була заснована у 1934—1935 навчальному році.

Протягом усього періоду існування кафедри її очолювали: Борзаковський Є. М. (до 1944 р.), к. т. н., доцент Ємельянов М. М. (1944—1948 рр.; 1950—1964 рр.), Целіков П. В. (1948—1948 рр.), к. т. н., доцент Єфремов В. С. (1964—1980 рр.), к. т. н., доцент Мухаметшин З. Х. (1980—1989 рр.), д. т. н., професор Стефановський Б. С. (1989—1999 рр.), з 1999 року по теперішній час, д. т. н., професор Панченко А. І..

З 1937 року кафедра бере участь у наукових роботах з використання метану в якості палива для транспортних машин. Результати роботи кафедри з цієї теми було представлено для участі у Всесоюзній сільськогосподарській виставці, де демонструвався трактор СТЗ-НАТІ, переобладнаний для роботи на газі.

З 1938 р. для роботи на кафедрі залишали своїх підготовлених фахівців, і тільки у керівництві дипломним проектуванням брали участь провідні спеціалісти Харківського тракторного заводу. В перші роки організації кафедри базою навчальної і виробничої практики був в основному учгосп інституту і прилеглі колгоспи. Завершенням підготовки студентів за фахом кафедри була виробнича практика на Харківському тракторному заводі і переддипломна практика в НАТІ. Крім основних навчальних занять кафедра проводила роботу на курсах підвищення кваліфікації ст. механіків МТС — головним чином по освоєнню ними дизельних і газогенераторних тракторів, що вперше надходили в народне господарство. Для цих занять було організовано два кабінети дизельних двигунів і лабораторію регулювання паливної апаратури дизелів, що задовольняла потреби найближчих МТС.

У період з 1938 по 1941 рр. кафедра вела роботу з впровадження в народне господарство газогенераторного трактора ЧТЗ-СГ-65 і газогенераторного автомобіля на базі ГАЗ-АА. На кафедрі було устаткування для проведення тягових випробувань тракторів і виконання інших дослідницьких робіт.

З початком війни порушився злагоджений ритм роботи інституту. Лаборанти, викладачі і студенти, що залишилися після мобілізації в ряди Радянської Армії, допомагали учгоспу в збиранні і вивезенні врожаю, потім демонтували і готували до відправлення устаткування кафедри, яке було евакуйоване з іншим майном інституту в м. Ашхабад, де з листопада 1941 р. відкрився факультет механізації сільського господарства, основу якого складав колектив інституту. Кафедра “Трактори і автомобілі” теж розгорнула свої лабораторії, і з грудня 1941 р. почалися навчальні заняття. Поряд з цим під керівництвом ст. викладача Ємельянова М. М. інтенсивно велися роботи з дослідження можливості застосування в газогенераторних тракторах у якості палива стебел бавовнику, участь у яких приймали участь викладачі кафедри, у їх числі були Коваленко М. Ю., студенти Березніков В. В., Ковальський В. Д. (згодом канд. техн. наук), працівники ІГОСНГП і Костромського сільськогосподарського інституту. Газогенераторні трактори СГ-65, які використовувались в республіці, вимагали безупинної уваги з боку працівників кафедри, обслуговуючого персоналу, технічного обслуговування й ін.

Після закінчення війни кафедру було відновлено у місті Мелітополі, і колектив почав працювати з новими силами. У 1953 році було побудовано новий корпус кафедри "Трактори і автомобілі". Оновлювалася матеріально-технічна база кафедри: було створено лабораторії для випробування двигунів, електроустаткування тракторів і автомобілів, паливної апаратури, науково-дослідних робіт і кабінети для вивчення шасі тракторів, конструкції двигунів. У сімдесятих роках організовано кабінети для вивчення гідронапівної системи й електроустаткування. Створено діючі стенди гідравлічної роздільно-агрегатної напівної системи трактора МТЗ-50 і пускового двигуна ПД-10У. Були придбані сучасні двигуни, трактори, наочні посібники, агрегати, вузли управління, силовий і позиційний регулятори гідронапівної системи, розрізи коробок передач і задніх мостів тракторів і автомобілів. Для проведення тягових випробувань тракторів обладнано самохідне шасі Т-16М приладами для вимірювання крюкового зусилля, частоти обертання колінчастого вала двигуна, витрати палива і часу випробувань, а для проведення дорожніх випробувань автомобіля — створено лабораторію, що дозволяла проводити випробування автомобіля на розгін, гальмуванні й економічність. Була створена лабораторія з випробувань алюмінієвих радіаторів, у якій проводилася науково-дослідницька робота, а також виконувалася робота з держбюджетної тематики, обладнано лабораторію з випробувань пневматичних гальм тракторних потягів.

Намагаючись йти в ногу з часом, кафедра обладнала лабораторію, у якій проводилася випробування двигуна МЕМЗ-245 автомобіля "Таврія".

З 1999 року кафедру очолює доктор технічних наук, професор А.І. Панченко. Колектив кафедри під керівництвом завідувача постійно працює над поліпшенням навчально-методичної, наукової та матеріально-технічної бази. У зв'язку з поширенням номенклатури мобільної сільськогосподарської техніки у 2007 році назву кафедри "Трактори і автомобілі" було перейменовано на "Мобільні енергетичні засоби".

За цей час створено та обладнано комп'ютерний клас, в якому проводяться віртуальні лекційні та лабораторно-практичні заняття, відбувається поточний контроль знань (шляхом тестування). Також створені: аудиторія з вивчення правил дорожнього руху, лабораторія для випробування двигунів, лабораторія електрообладнання тракторів і автомобілів, лабораторія гідроприводів мобільної сільськогосподарської техніки, які обладнані мультимедійними екранами з ПЕОМ для проведення візуалізованих лекційних та лабораторних занять, бокс для зберігання техніки та відновлена викладацька кімната, де створені всі умови для роботи та відпочинку викладачів.

На даний час матеріально-технічна та методична база кафедри — це сім навчальних лабораторій, комп'ютерний клас, електронні навчально-методичні комплекси, посібники, методичні вказівки та плакати, шість учбових автомобілів, два трактори, мультимедійна та комп'ютерна техніка, а також діючі автотракторні лабораторії для випробування тракторів і автомобілів та їх двигунів. Автотракторний парк дозволяє студентам набути навиків водіння тракторів і автомобілів та отримати посвідчення на керування відповідними засобами.

Сьогодні на кафедрі працюють 1 професор, 7 доцентів, 3 ст. викладачі та 6 асистентів. Навчально-допоміжний персонал нараховує 16 чоловік.

У Таврійському державному агротехнологічному університеті кафедра займає одне із важливіших місць у підготовці фахівців за напрямками:

6.100202 — „Процеси, машини та обладнання агропромислового виробництва”, освітньо-кваліфікаційний рівень „Бакалавр” на основі загальної середньої освіти та ОПП молодшого спеціаліста;

7.091902 — „Механізація сільського господарства”, освітньо-кваліфікаційний рівень „Спеціаліст” на основі ОКР „Бакалавр”;

8.091902 — „Механізація сільського господарства”, освітньо-кваліфікаційний рівень „Магістр” на основі ОКР „Бакалавр” та ОКР „Спеціаліст”.